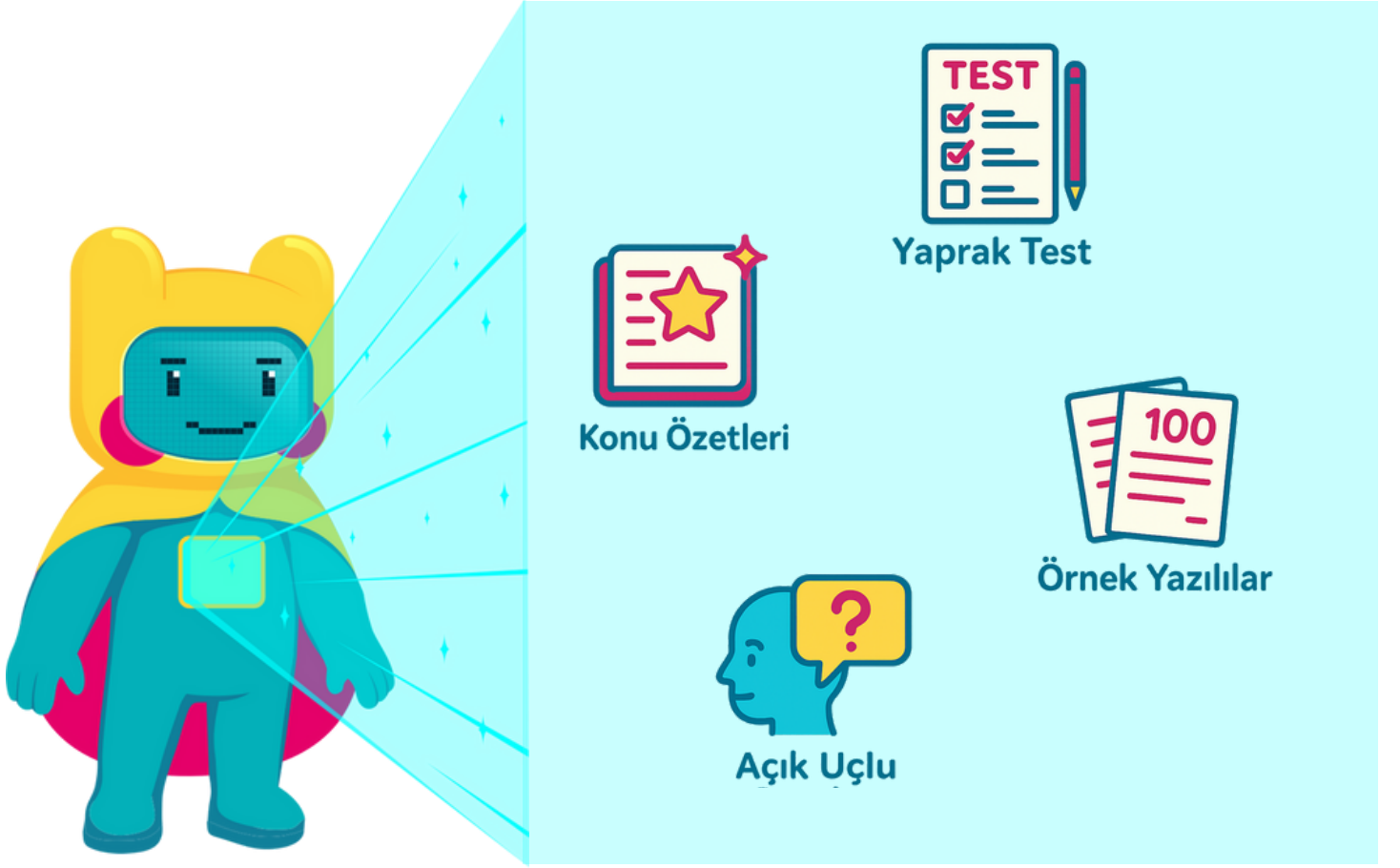

Sosyal Bilgiler

7.Sınıf

YAZILI HAZIRLIK FASİKÜLÜ

MEB Müfredatına %100 uyumlu olarak hazırlanmıştır.

derslig

İletişim ve İletişim Türleri

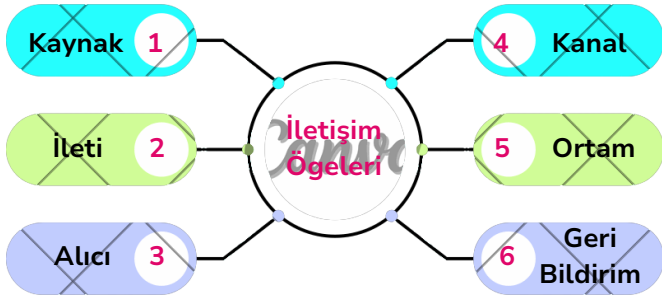
İletişim: Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır.

İletişim Türleri

Jest: El, kol ve baş ile yapılan anlamlı hareketlerdir.

Mimik: Kaş, göz, ağız ve yüz ifadeleridir.

Açık Uçlu Soru-1

İletişim nedir? Bir örnek vererek açıklayınız.

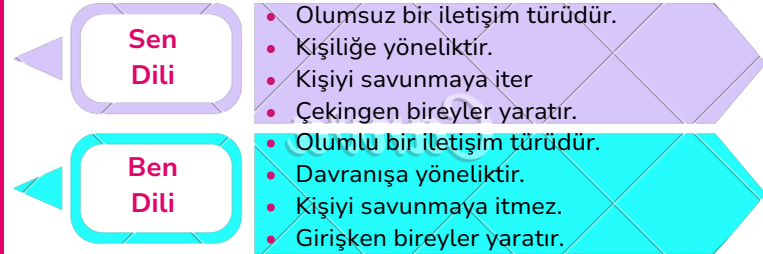
Açık Uçlu Soru-2

Yazılı iletişime bir örnek veriniz.

Olumlu İletişim Yolları

- Tatlı dilli ve güler yüzlü olmak
- Etkin dinleme yapmak
- Jest ve mimik kullanmak
- Uygun ses tonlarıyla konuşmak
- Empati kurmak
- Göz teması kurmak
- Farklılıklara saygı göstermek
- Ön yargılı olmamak
- Ben dili kullanmak

Empati: İnsanın kendisini karşısındakinin yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlamaya çalışmasıdır.

Açık Uçlu Soru-1

Olumlu iletişimde dikkat edilmesi gerekenlere 3 örnek veriniz.

Açık Uçlu Soru-2

Empati nedir kısaca açıklayınız.

Medya ve İletişim

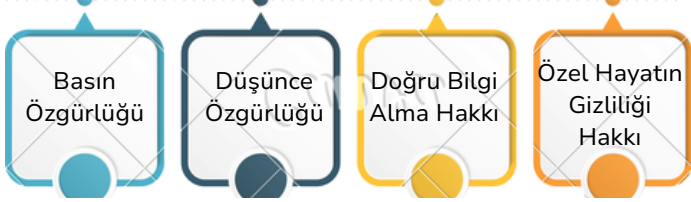
Medya: Gazete, dergi, radyo, televizyon ve genel ağ gibi kitle iletişim araçlarının tümünü kapsayan genel bir terimdir.

Kitle İletişim: Duygu, düşünce, haber veya bilgilerin çeşitli araç ve tekniklerle birçok kişiye ulaştırılmasıdır.

RTÜK: Radyo, televizyon ve genel ağ faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemekle görevli kurumdur.

Kitle İletişim Özgürlüğü

Kitle İletişim Özgürlüğü: Haber, bilgi ve düşüncelerin iletişim araçları vasıtasıyla serbestçe elde edilebilmesi, açıklanabilmesi ve yayılabilmesidir.

Kitle İletişim Özgürlüğü İle İlgili Hak ve Özgürlükler

Tekzip: Yapılan yanlış bir habere konu olan kişi ya da kurumun haberin düzeltilmesi için yazdığı yazıdır.

Beylikten Cihan Devletine

Osmanoğulları Oğuzların Bozok kolunun Kayı boyuna mensuptur. 1299 yılında Bilecik Söğüt'te kurulmuştur.

Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemi

Osman Bey: Devletin kurucusudur. 1302 yılında Bizans ile yapılan ilk savaş olan Koyunhisar Savaşı'nı kazandı.

Orhan Bey: Bursa fethedildi. Bizans ile Maltepe Savaşı yapıldı. Rumeli'ye geçildi. İlk düzenli ordu kuruldu. Divan teşkilatı kuruldu. İlk medrese açıldı.

I. Murad : Edirne alındı. Haçlılarla I. Kosova ve Sırpıncı savaşı yapıldı. Tımar sistemi uygulandı. Devşirme sistemi getirilerek Yeniçeri Ocağı kuruldu.

Yıldırım Bayezid : İstanbul ilk kez kuşatıldı. Haçlılarla Niğbolu Savaşı yapıldı. Timur ile yapılan Ankara Savaşı kaybedildi.

I. (Çelebi) Mehmet : Fetret devrini sona erdirdi. İç isyanlar bastırıldı. Venediklilerde ilk deniz savaşı yapıldı.

Fetret Devri : Ankara Savaşı'ndan sonra iç karışıklık ve taht kavgalarının yaşandığı 11 yıllık dönem.

II. Murad : Haçlılarla Varna ve II. Kosova savaşı yapıldı. İstanbul kuşatıldı.

Açık Uçlu Soru-1

Kitle iletişim nedir? Kitle iletişim araçlarına 3 örnek veriniz

Açık Uçlu Soru-1

Osmanlı Devleti ne zaman nerede kim tarafından kurulmuştur?

Açık Uçlu Soru-2

Kitle iletişim özgürlüğü ile hak ve özgürlüklerden 3 tanesini yazınız.

Açık Uçlu Soru-2

Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemi padişahlarından 2 tanesini yazınız.

1. Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasına ne isim verilir?

- A) Empati
- B) İletişim
- C) Çatışma
- D) Ön yargı

2.

Verilen gazete haberinde hangi hak ve özgürlük ihlal edilmiştir?

- A) Kişi dokunulmazlığı
- B) Konut dokunulmazlığı
- C) Özel hayatın gizliliği
- D) Düşünce ve ifade özgürlüğü

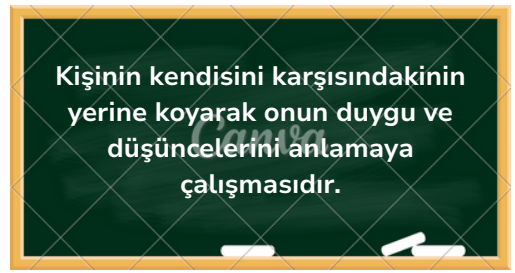
3. Türkiye’de televizyon ve radyoları denetleme yetkisine sahip olan kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TRT
- B) RTÜK
- C) TÜBİTAK
- D) Milli Eğitim Bakanlığı

4. Aşağıdakilerden hangisi iletişimin öğeleri arasında yer almaz?

- A) Kaynak
- B) Alıcı
- C) Duygu
- D) İleti

5.

Yukarıda tanımlı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Empati
- B) Sempati
- C) Antipati
- D) Telepati

6. Devletin kurucusudur. 1302 yılında Bizans ile yapılan ilk savaş olan Koyunhisar Savaşı’nı kazandı.

Yukarıda özellikleri verilen padişah kimdir?

- A) Ertuğrul Gazi
- B) Osman Bey
- C) Orhan Bey
- D) I. Murad

1. İletişimde çatışmalar yaşamamak için olumlu iletişim yollarını kullanmalıyız.

Aşağıdakilerden hangisi olumlu iletişim yolları arasında yer almaz?

- A) Alay etmek
- B) Ben dili kullanmak
- C) Göz teması kurmak
- D) Güler yüzlü olmak

2. İletişimin sağlanması için aşağıdakilerden hangisi gerekli değildir?

- A) En az iki kişinin olması
- B) İletilecek bir mesajın bulunması
- C) Kişilerin birbirlerini fark etmesi
- D) İletişim sağlayacak teknolojik araçların olması

3. Verilen atasözlerinde hangisi olumlu iletişimin önemini vurgulamaktadır?

- A) Damlaya damlaya göl olur.
- B) Dil kılıçtan keskindir.
- C) Dost kara günde belli olur.
- D) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

4. Kitle iletişim araçları, pek çok alanda hayatımızı olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi kitle iletişim araçlarının olumlu etkisine örnek olarak verilemez?

- A) Bilgiye erişim kolaylaşmıştır.
- B) Kültürel etkileşim hızlanmıştır.
- C) Kamuoyu oluşması sağlanmıştır.
- D) Aile içi iletişim bağlarını artırmıştır.

5. Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesinin nedenleri arasında hangisi gösterilemez?

- A) Coğrafi konumun avantajlı olması
- B) Yönetimin babadan oğula geçmesi
- C) Adaletli ve hoşgörülü politikaya sahip olunması
- D) Anadolu ve Balkanlarda siyasi birlik bulunmaması

6. Verilen gelişmelerden hangisi Orhan Bey döneminde yaşanmamıştır?

- A) Bursa fethedildi
- B) İstanbul kuşatıldı
- C) İlk düzenli ordu kuruldu
- D) İlk Osmanlı medresesi açıldı.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.1. İletişimi etkileyen tutum ve davranışları analiz ederek kendi tutum ve davranışlarını sorgular.

İnsanlar, iletişim kurarken farklı yollar kullanabilir. İletişim, kullanılan yöntem ve araca göre sözlü, yazılı ve sözsüz iletişim olmak üzere üçe ayrılır.

1. Sözlü, yazılı ve sözsüz iletişim türlerine birer örnek yazınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.2. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır.

2. Verilen görseldeki iletişimsizliğin temel sebebi nedir? Kısaca açıklayınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.3. Medyanın sosyal değişim ve etkileşimdeki rolünü tartışır.

3. Medyanın bireyler ve toplum üzerinde olumlu ve olumsuz etkilerine ikiye tane örnek veriniz.

Olumlu Etkileri

1-

2-

Olumsuz Etkileri

1-

2-

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.4. İletişim araçlarından yararlanırken haklarını kullanır ve sorumluluklarını yerine getirir.

4. Aşağıda bazı hak ihlallerine ait örnekler verilmiştir. Verilen örneklerin karşısına hangi hak ihlali ile ilgili olduklarını yazınız.

Örnek	Hak İhlali
İş insanı Mehmet Bey'in gizlice fotoğraflarının çekilerek gazetede yayımlanması	
Gazeteci Merve Hanım'ın katıldığı televizyon programında fikirlerinin söylenmesinin engellenmesi	
Ali Amca'nın akşam izlediği haberlerdeki bilgilerin gerçeği yansıtmadığını öğrenmesi	

Öğrenme Çıktısı: SB.7.2.1. Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.

Kuruluş döneminde Söğüt ve Domaniç çevresinin yurt edinilmesi Osmanlı Beyliği'ne önemli katkılar sağlamıştır. Osmanlı Beyliği Bizans İmparatorluğu'nun önemli ticaret yolları üzerinde bulunan büyük kent ve kasabalarla komşuydu ve bu şehirlerle yapılan ticaretten önemli gelir elde ediyordu. Anadolu ve Balkanlar çevresinde güçlü devletler yoktu. Bu durum Osmanlı Beyliği'nin büyümesini kolaylaştırmıştı. Bu dönemde Bizans İmparatorluğu kimi zaman iç karışıklıklarla uğraşıyor, kimi zaman da kendisine bağlı "tekrur" denilen bölgesel yöneticilere bile söz geçiremiyordu. Anadolu'daki beyliklerin çoğu komşu olmasına rağmen topraklarını genişletebilmek için birbirleriyle mücadele etmek zorunda kalmışlardı. Osmanlı Beyliği ise bulunduğu konumun sağladığı avantaj ile mücadelesinin çoğunu komşusu olan Bizans Devleti ile yapmıştı.

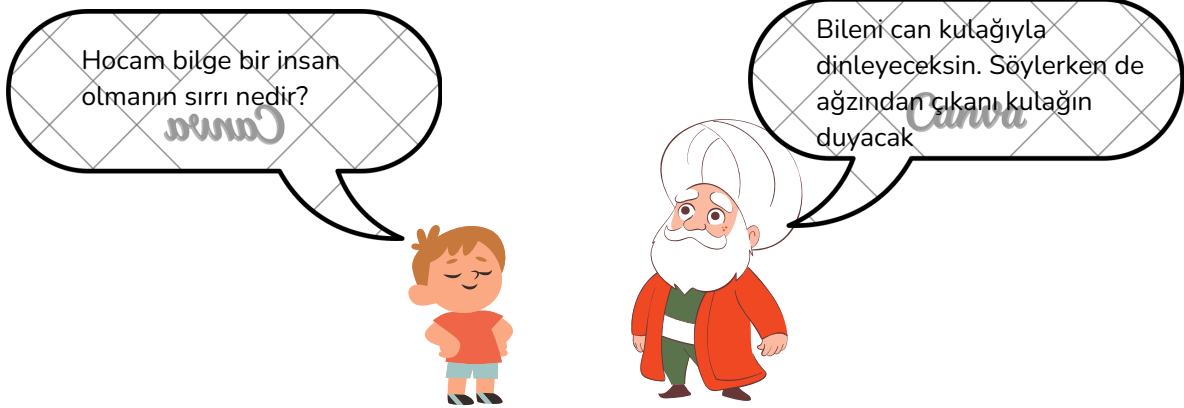
5. Yukarıda verilen bilgilere göre Söğüt ve Domaniç çevresinin yurt edinilmesi Osmanlı Beyliğine hangi alanlarda katkılar sağlamıştır?

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.1. İletişimi etkileyen tutum ve davranışları analiz ederek kendi tutum ve davranışlarını sorgular.

Ulu bir ceviz ağacının dibinde yeşeren bir kabak, büyüklüğü ile övünürmüş. Hatta her gün ceviz ağacının meyveleri ile dalga geçermiş. "Bak, siz kocaman ağaçta yetişiyorsunuz. Ona rağmen küçücüksünüz oysa bir de bana bakın, küçücük bitkime rağmen ne kadar da büyük bir meyveyim" demiş. Ceviz ağacının hasat zamanı gelmiş. Ağacın sahipleri cevizleri toplamak üzere gelmişler. Herkes kibirli kabağın yanından geçmiş ama yüzüne bakan olmamış. Derken, ceviz sahipleri aralarında şakalaşmışlar. Birisi diğerine alaycı bir tebessümle: "Sen cevizleri boş ver, şu kocaman kabağı al!" demiş. Diğerisi ise "Bırak o kabağı canım, kendisi kocaman ama içi boş." demiş. Kabak, çok incinmiş ve aklına cevizler için söyledikleri gelmiş. Cevizlerden özür dilemiş ve fiziki özelliklerin değil, iç güzelliğinin önemli olduğunu anlamış.

1. Yukarıda verilen okuma parçasında iletişim türlerinden hangileri kullanılmıştır?

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.1. İletişimi etkileyen tutum ve davranışları analiz ederek kendi tutum ve davranışlarını sorgular.

2. Nasreddin Hoca verilen sözünde iletişimde nelerin önemini vurgulamıştır? Açıklayarak yazınız.

Öğrenme Çıktısı:SB.7.1.2. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır.

Kişinin kendi duygu ve düşüncelerini ifade ederek konuşmasına “ben dili” Karşımızdaki insanın kişiliğini hedef alan konuşma biçimine ise “sen dili” adı verilmektedir.

3. Buna göre ben dili ve sen diline birer örnek cümle yazınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.4. İletişim araçlarından yararlanırken haklarını kullanır ve sorumluluklarını yerine getirir.

Ünlü Kaleci Kamil Golyemez'in rakip takım arkadaşlarıyla bir kafede sohbet ettiği sırada gizlice fotoğrafları çekildi. Ayrıca Kamil Golyemez'in ilgili takıma transfer olacağı ile ilgili haberler yapıldı. Kamil Golyemez açıklama yaparak bu haberlerin gerçeği yansıtmadığını ve gizlice fotoğraflarını çekip yayımlayanlar hakkında dava açacağını ifade etti.

4. Verilen haberde hangi hak ihlalleri yapılmıştır?

Öğrenme Çıktısı: SB.7.2.1. Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.

Osmanlı Devleti'nin Hristiyan Bizans İmparatorluğu'yla komşu olması, siyasi bir güç olarak büyümesinde önemli bir faktör oldu. Bizans'ın eski gücünden uzak oluşu, topraklarını Osmanlı Devleti'ne karşı savunmasını zorlaştırdı. Osmanlı'nın Müslüman olmayan devletlerle mücadele anlamına gelen gaza anlayışına sahip olması, Anadolu'dan birçok Türk'ün Osmanlı topraklarına gelmesini sağladı. Hristiyan halkla iyi geçinilmesi sonucu aldığı topraklarda herhangi bir tepkiyle karşılaşmadı. Ayrıca Osmanlı Devleti, Bizans'la mücadele ederken diğer Türk beylikleriyle barış içinde kalmaya özen gösterdi. Bu gelişmeler sayesinde gittikçe büyüyen Osmanlı Devleti, sınırlarını genişletmeye devam etti.

5. Verilen metinde Osmanlı Devleti'nin büyümesinde etkili olan faktörlerden hangileri vurgulanmıştır?

Öğrenme Çıktısı: SB.7.2.1. Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.

Osman Bey'in vefatı üzerine oğlu Orhan Bey tahta geçti. Orhan Bey Dönemi'nin ilk önemli olayı, Bursa'nın 1326 yılından fethedilmesidir. Bursa'nın alınmasından sonra Osmanlı Devleti'nin başkenti Bursa oldu. İznik alınarak ilk Osmanlı medresesi burada açıldı. "Yaya ve Müsellem" adı ile ilk düzenli ordu kuruldu. Ayrıca yönetim işlerini kolaylaştırmak amacıyla ilk kez divan teşkilatı kuruldu.

6. Buna göre Orhan Bey döneminde hangi alanlarda gelişmeler yaşanmıştır? Yazınız.